

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Városszépítési egyletek.

Városunkban néhány száz főre rúg azok száma, a kik a nappalnak legtöbb óráját az ivóasztal mellett görnyedve töltik. Már maga a túlságos sok ülés föltételezi a megfelelő terjedelmű sétát. Hozzá még ha van is olyan kellemes hely, a hol a járkálás élvezetes: senki se gondolhat mást, mint azt, hogy a zombori parkban csak úgy nyüzsögnek az iroda után üdülést keresők.

Pedig dehogy! Legjobban illusztrálja parkunk látogatottságát ama multikori jó ötlet, hogy két szemita párbajozó ott adott egymásnak találkát; sejtették ugyanis, hogy máshol pusztá tévedésből is rájuk bukkanhatnak, holott a parkban akár ágyuzhatnak egymásra.

Fris jó levegő az életnek legegységesebb föltétele, az egészségnek legmegbizhatóbb dajkája. Ha műhelyük odvas gőzére utalt, szurtos üdö-munkások nem sétálnak, azt lehet érteni; de nem lehet érteni azt, hogy intelligens urak, kik a nap nagy részét irodákban töltik, onnan a fris levegő helyett egyenest a társaskörök füst-fellegei közé sietnek s akár újságok búvásában, akár a kártyasztal szórakozásaiban vélik az elcsigázott testnek visszaadhatni a görnyesztő napimunkában elcsenevezett ruganyosságát.

Pedig nálunk így van nemcsak nyáron, mikor sétálni is kellemetlen, hanem az év többi szakában is. A park a tavasz egy-két verőfényes vasárnapján látogatott ugyan, de azután csakhamar lepad közönsége, abban az arányban, melyben a tavaszi toaettek kölcsönös újság-ingere megszűnik.

Miután az értelmiségről nem tehető föl sem az, hogy a hosszas szobai munka után a szabadban mozgásnak életető hasznát nem tudná; sem az, hogy a társalgó szoba vagy halbszeidlis asztal gőzével a szabad levegőt kárpotholhatónak tartaná: nem marad más hátra, mint a helytelen divatnak, vagyis inkább a helyesebb divat hiányának tudni be az említett önsanyargatást.

Divatok ellen sikerrel prédikálni nem igen lehet. Azonban megvan minden divatnak sok másik mellett az a szeszélye is, hogy szeret az ellenkező végletbe átsapni.

Ezt a régtől ismert tulajdonságát szeretnék e sorokkal a séta egynehány bajnokának egy ügyes és majdan közhasznú sakkhuzás megpróbálására ajánlani.

Alakítsunk városszépítő egyletet!

Nem hívatkozunk Ausztria példájára, a hol minden városban van ilyen egylet; elég a volt katonai határőrvidék példájára utalnunk. Ott minden utat szépen gondozott fák szegnek be; minden dombocská, minden paragon álló közterület, minden kirándulásra alkalmas kisebb pont, mint egy szépen gondozott kert, folytonosan díszlik. Nálunk, a beltéri egypár újabb sétalót leszámítva, nincs mire mutatnunk. Sőt hogy a környék és közhelyek szépítése iránti érzék milyen barbár, a legsajnosabban bizonyítja az a tavaszoként megújuló tapasztalat, hogy az utak mellé kiültetett fák és azoknak támasztékai százával körödeltetnek, ellopattak és soha egyetlen tettesnek följelentéséről sem hallani.

Egy ilyen egyesület pár év alatt egészen újja teremthetné a város fizionómiáját. A megyeház körüli nagy Sahara csakhogy összetett kézzel meg nem szólal: ugyan fásítatokat már be emeg! A Ferenc-csatornához vezető gyalogut, a mint a város végén az országúttól elválk, olyan ronda, egyenetlen, bűzös, mintha csak száműzöttek vagy elátkozottak használnák. Pedig arra jár a város jó része szöllejébe: arra mennek naponta százan és százan a csatornai fürdőbe; a helyi áruforgalomnak az a legjárótabb iránya; azon jut az ember a csatornaparti

farakodó helyekre. És ezt az utat, melyen Zombor apraja-nagyja télen-nyáron sűrű-forog, jókarba helyezni, rendben tartani, a lábas jószágot onnan az országuttra terelni és szép fákkal szegélyezni, nem jut eszébe senkinek.

A Sikora-erdő, egy-két majlíst leszámítva, akár remete-tanyának nevezhető. Más városban olyan helyen villák keletkeznek s kieszközlük, hogy vasuti megállóhely legyen.

A Havi Boldog Asszony szöntai uti kápolnája, azon a határbeli egyetlen magaslaton, oly gyakran fölkeresett pont, hogy egyáltalán megerdemelné az odavezető fasort.

Ezen odavezető datumok is mutatják, mennyi szép és kellemes feladat várja megoldását egy városszépítő egyesülettől. Vannak nálunk paszszionatus sétalók, ügyes fanemesítők és tevékeny közügybarátok. A legszenvedélyesebb sétaló hívjon össze alkalmas időben értekezletet és még ez őszön megkezdhetné mindnyájunkra nézve kívánatos működését a városszépítő egyesület.

És ha majd egymást éri a sok üdülőhely, nincs kétség az iránt, hogy éppen úgy divatba jő a szabadban üdülés, mint a hogy most divat annak egészségtelen elhanyagolása.

A Bács-Bodrogh megyei tankerület községi tanítóegyesületének 1885. évi augusztus hó 23., 24. és 25. ik napjain Szabadkán tartandó

XIV-ik rendes évi közgyűlésének sorrendje.

Első nap. Kedd, folyó évi augusztus 23. án. Választmányi ülés: délután 3 órákor.

Második nap Szerda, folyó évi augusztus 24. én. Választmányi ülés: reggeli 9 órákor, és folytatólag délutáni 3 órákor.

Előértekezlet: esti 7 órákor, ennek tárgyai:

a) A közgyűlésre érkezett tagok üdvözlése.
b) A jelentkezett egyleti tagok névjegyzékének összeállítása.

c) Az előadó körök által kijelölt előadóknak bejelentése.

Harmadik nap. Csütörtök, folyó évi augusztus hó 25. én reggeli 9 órákor közgyűlés. Ennek napirendje:

1. Elnöki megnyitó.

2. A vidéki körök elnökeinek, — esetleg helyetteseiknek — írásbeli jelentése. A köröknek a mult évben Ujvidéket tartott közgyűlés óta folytatott működéséről.

3. Az egyleti választmánynak mult évi június 3. án 16., illetve folyó évi május 13. án 11. szám alatt hozott határozataival kitűzött következő tételeinek tárgyalása u. m.:

a) A mindennapi elemi népiskola olvasókönyve;
b) A felnöttek oktatása a magyar nyelv eljáratása érdekében.

Az a) alatti tételt a szabadkai, —

a b) alatti az apatini és bajai, valamint az újvidéki körök, utóbbi Csete Károly egyleti tag előadása alapján önkényt jelentkezvén — fogják a körök, illetve azok elnökei által kijelölt előadók által és amennyiben egyes egyleti tagok vagy körök által adatnának be dolgozatok, melyek a választmány által fölvetésre ajánlatnak, azok is a megjelölt sorrendben fognak tárgyalatni és a közgyűlés elhatározása alá bocsátatni.

4. Valder Jakab előadása, eshetőleg ezzel kapcsolatos határozati javaslata: az 1875. évi tanítói nyugdíjtörvény módosításáról.

5. Az iskolát és tanítókat közlebről érintő fontos rendletek ismertetése — a királyi tanfelügyelő által.

6. A körök ügyrendjének megállapítása.

7. A jövő évi közgyűlési tétel-ek iránti határozathozatal.

8. Pénztárnok jelentése a pénztár állapotáról és a fölmentvény megadása.

9. Az évkönyv iránti intézkedés.

10. A jövő évi költség-fölirányzat megállapítása.

11. Az alap-zabályok 16. § d) pontja értelmében az elnökségnél a közgyűlés előtt 15 nappal netán benyújtandó indítványoknak a választmány előterjesztése alapján leendő tárgyalása.

2. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása.

A 4. pontbeli tétel-ek kidolgozására felhívott körök felkéretnek, hogy megfjétéseiket legkésőbb folyó évi augusztus hó 10. ik az egylet elnökéhez beküldjék és egyidejűleg előadóikat is bejelentésék.

Az egyes egyleti tagok által, a dolgozatok ugyanazon időre nyújtandók be az elnökségnél.

Az egylet tagjai a körök, illetve az iskolazékek elnökei által figyelemztendők, hogy az alap-zabályok 16. §. b) pontja értelmében a közgyűlésen megjelenni kötelesek lévén, netáni elmaradásukat — köreik elnöke vagy más egyleti tagok által írásbelileg igazolják. Az igazolási kérvények a megfelelő bizonyítvánnyal ellátandók és az elnökségnél a közgyűlést előzőleg

benyújtandók; — különben az elmaradó egyleti tagok a segélyalap javára 2 frt bírsággal fognak illetetni.

Azon egyleti tagok, kik a választmánynak nem tagjai, csak a folyó évi aug. 25. én tartandó közgyűlésen tartoznak megjelenni és megjelenésüket a helyi rendező bizottság elnökénél a közgyűlést előző napon esti 7 óráig, rendkívüli akadály fenforgása esetére pedig a közgyűlés napján reggeli 8 óráig bejelenteni.

A dunagőzhajózási és vasúti árkedvezmény igénybeviteléhez szükséges állandó igazolási jegyek az egyleti tagoknak már a mult évi közgyűlés előtt kezeikhez juttatattván, a gőzhajón való utazásnál ezen igazolási jegyek felmutatása elégséges; a vasúti utazásnál azonban ezenkívül a vasúti igazgatóság által kiadandó ideiglenes igazolási jegy felmutatására is szükség lévén, felkérem a körök elnökeit illetve az apatini kör kültagjaira nézve az e célból megkeresett iskolazéki elnököket, hogy az egészben vagy részben vasúton utazni akaró egyleti tagok neveit a be- és kiszállási helyek megjelölése mellett — nekem lehetőleg azonnal, legkésőbbben folyó évi augusztus hó 10. ik napjáig annál bizonyosabban küldjék meg, — miután ellenkező esetben a vasúti igazolási jegyek megküldése s így a vasúti árkedvezmény igénybe vehetése iránt felelősséget nem vállalhatnak.

Végül felhívom a körök elnökeit, illetve közvetlen érintkezés esetében az intézetek igazgatóit, illetve a községi iskolazékek elnökeit, miszerint: a közgyűlésen részt veendő egyleti tagok névsorát, az érkezés módja és idejének pontos megjelölése mellett, legfeljebb folyó évi augusztus hó 20. ik napjáig Mamuzsi's Benedek, a szabadkai tanítótestület és tanítói kör elnökéhez, — ugyis mint a helyi rendezőbizottság képviselőjéhez — az eshetőlegesen eiszállásról tekintetből küldjék meg.

A közgyűlés a „Pest“ szálloda nagytermében, a választmányi ülések és az előértekezlet pedig az állami tanítónői képezde helyiségeiben fognak megtartatni.

A megjelent tagok jelentkezése a helyi rendezőbizottságnál a városháza melletti városi központi népiskola épületében történik.

Kelt Zomborban, 1885. évi július hó 22. én.

Schmausz Endre,

a Bács-Bodrogh megyei községi tanítóegylet elnöke.

A szabadkai ügyvédjelölt, kir. trvszéki és járásbírói jegyzők s joggyakorok az erdélyi közmüvelődési egyesület részére 17 forintot; II. Rákócy Ferenc hamvainak hazaszállítására 7 frtot adakoztak a Budapesti Hirlapnál.

A magyarországi központi Fröbel-nőegylet gyermekkertésző képző-intézetében az 1885. tanévben az előadások folyó év szeptember első napjaiban veszik kezdetüket, miért is mindazok, kik magukat gyermekkertészőkké képezni s ekkép tiszteletre méltó állásra szert tenni óhajtanak, felhivatnak, hogy folyamodányaikat f. é. augusztus 30. áig az egylet iskolaiügyi bizottságának elnökénél, Rosenzweig-Saphir Sarolta úrhölgnél (lakik Margitsziget, nagy szálloda 238. sz.) vagy pedig Péterfy Sándor úrnál, az intézet igazgatójánál (lakik: VII. Damjanich-utca 3. sz.) nyujtsák be. A felvétel feltételei: 1. betöltött 16. ik korév; 2. egészséges testalkat; 3. fedhelten előélet; 4. gyermekek iránti szeretet; 5. a magyar nyelv bírása szóban és írásban; 6. tartoznak négy elemi és két polgári iskolai osztály, esetleg hat elemi osztály bevégséig tanúsító bizonyítvány, és kereszt, illetőleg születési levél bemutatása mellett, felvételi vizsgának is alávetni magukat. — A gyermekkertésző képző tanfolyam két évig tart. A növendékek kivétel nélkül díjtalan tanításban részesítetnek és a taneszközökkel is az egylet költségén láttatnak el, étkezés, ruházat és lakásról maguk gondoskodnak. Együttal közöljük, hogy a jövő tanév elején okleveles tanítók számára külön tanfolyam nyitattik. Az ezen tanfolyamot hallgatni akaró tanítók folyó évi szeptember 15. éig jelentkezhetnek az elnökségnél. Budapest, 1885. Az elnökség.

A budapesti állami közép ipartanodában beiratások ezutan szeptember hó 1. ső napjától nem 15. ik, hanem csak 10. ik napjáig tartatnak. A belépni óhajtó tanulóktól előzetes gyakorlatot kívánatlik, legalább az, hogy ezen nyári szünet alatt a gyakorlatban toglalkozzanak s ezt hiteles bizonyítvánnyal igazolják. — Szükségs végre, hogy a tanulók a beiratáshoz szülei-ekkel vagy gvamjaikkal jelenjenek meg. Budapest, 1885. július 15. én. Hegedüs Károly, igazgató.

Roglaticai Pilaszanovits Antal, volt megye bizottsági tag f. hó 21. én Vöslauban elhunyt. Béke poraira.

Baján Nagy Sándor e napokban nyitotta meg a belügyminiszterium által engedélyezett negyedik gyógy-zertárt.

F. hó 22. én Schuch E. új-verbászi lakosnőnek szt. tamási szállásán tűz ütött ki s a nagy szelvézszen rövid idő alatt több mint 800 kereszt gabona teljesen elpusztult. Maga a cséplőgép is áldozatul esett. Azt mondják, hogy a tűz a gépből kihulló szikrákból támadt.

Árverés. Bikár Konyovits Jusztina, zombori l. ingatlanai szept. 17. Zomborban.

Uj-Verbász községében egyidő óta járványra kezd fajulni a sarlach és majd mindennap egy áldozatot követel a gyermekek közül. Még most csak egy utcában pusztít és remélik, hogy a községi orvos óvatossága a bajt lokalizálni fogja.

Kaczér Nina k. a., a múlt szini évadban a zombori közönségnek is kedvence f. hó. 23-án fölépített a népszínházban (Ördög pirulái). A kisasszony szép alakjával, rokonszenves hangjával és élénk játékával kedvező benyomást tett a fővárosi közönségre.

A palicsi országos tornaversenyek fölötté fenyeseznek ígérkeznek. Tizenegy egyesület ígerte meg, hogy küldöttségileg fogja magát képviseltetni; azonkívül 60 nevezés érkezett be az ország különböző részeiből hírnevesebb athlétáinktól. A vidéki versenyzőket Szabadka város vendégeül fogja tekinteni és ott időzésük alatt gondoskodni fog a legjobb ellátásról. Egyes versenyek elé a legnagyobb érdeklődéssel nézhet a közönség. Az ezer méteres akadályversenyen Wentzel Lajos harmadszor fog vetélkedni és az esetben, ha az idén is mint győztes fog kikerülni, Magyarországi bajnoki címét és 150 forint értékű tiszteletdíjat fog elnyerni. A szabadkai hűlgyek díja a 15 kilométeres célversenyre lesz kiadva, a palicsi szépekét ellenben a 100 yardos futás győztese fogja elvinni. Mint rebesgetik, ezen versenyen Budapest legelőkelőbb athlétái, köztük gr. Kinszky Nusi, világhírű ugró és futó, Székely Adám, Sándor Akos, Follinusz Árpád, és Vermes Lajos, fognak részt venni. Benedek Gyula szabadkai vívómester fölhívást tett közzé az összes hazai vívómesterekhez, barátságos kardmérkőzésre. Mint halljuk, Halász Zsiga, fővárosi vívótanár, máris bejelentette közreműködését. Raesmany János, Bácsmegeye Herkulése, telt zsákokkal fogja bemutatni súlyemelési képességét. Vései Samu biztos győzelemnek nézhet elébe az 500 méteres akadály-úszóversenyen. Altalában már most is általános élénkség uralkodik városzerte és a palicsi versenypálya csak úgy tarkul a trainirozó athlétáktól. A pálya díszítése ügyes kézzel vall, különösen a diadalkapu festése, melyet Lóvi Mór eszközölt, bármily fővárosi festőnek dicséretére válnék.

F. hó 21-éről 22-re menő éjjel Reidl János kucurai lakosnak Verbász felé fekvő szállásán, a már magyarszék garmadába összehajtott gabonájára lángok martaléka lett. A tűznek határozottan gonoszlelkű gyújtogatás volt az oka.

A bajai országos vásáron Kovács Lajos, szabadkai cigány, 117 forint zsebelt ki Szenci János szabadkai lakostól. Másnap azonban a rendőrség nyakon csípte a jó madarat.

A szabadkai ügyészségnél pályázat van hirtetve irnoki állomásra.

A közigazgatási bizottságok havi gyűléseit a következő napokon tartják: Zombor 2-án, Bács-Bodrog megye 5-én, Baja 8-án, Szabadka 11-én és Ujvidék 14-én.

A magy. kir. belügyminiszter, egyetértőleg a m. kir. igazságügyminiszterrel f. évi január 25-én 11142. sz. a. a következő elvi jelentőségű rendeletet hozza: A községi bíróság által meg nem jelenés (makacsság) folytán hozott ítélet ellen igazolásnak nincs helye. Az ítélettel meg nem elégedő fél az ügyet a kir. járásbíróság elé viheti. Magának a rendeletnek szó szerinti szövege a következő: Az igazságügyi miniszter ur f. évi február 8-án 6749. sz. a. kelt átiratával áttette hozzám Temesvár sz. kir. város közig. bizottságának f. évi június 16. tartott üléséből 12. sz. a. odaintézett felterjesztését, mely szerint a perorvoslatok megengedése tekintetében ezen törvényhatóság területén lévő községi bíróságokhoz 1877. évi XXII. t. cz. II. fejezetének intézkedéseiben támaszt nem találva, eltérőleg járnak el, és a mennyiben a belváros és józsefvárosi községi bíróságok a makacsságból elmarasztalt fél kérelmére az ügyet újból tárgyalásra tűzik ki, és így az igazolást megengedik, míg ellenben a gyár-külvárosi községi bíróság a makacssági ítélet ellen az igazolásnak nem ad helyet, hanem oly esetben felelőseket fogad el, és az ügyet a kir. járásbírósághoz teszi át. Ezen felterjesztésre tudomásom s mihez tartás végett az igazságügyi miniszter ural egyetértőleg a közigazgatási bizottságnak a következőkben kívántam válaszolni. A községi bírások körül követendő eljárást ugyanis az 1877. XXII. t. cz. II. fejezete szabályozza. Ezen fejezet 17. §-a csak a törvény 28-43., 48. és 49. §§-ai jelöltetnek meg olyanokul, a melyek a községi bírások körüli eljárásban is alkalmazandók. Az igazolást szabályozó 56. § tehát a községi bírásoknál nem alkalmazható. A 21. § szerint makacsságnak van helye, és a 22. § második bekezdése szerint nem akadályozhatja az eljárást a fél meg nem jelenése. Ily esetben tehát csak a 25. § lehet irányadó, a mely szerint a meg nem elégedő fél az ügyet a kir. járásbíróság elé viheti. Budapest, 1885. július 25. A miniszter helyett Beniczky s. k. általítták.

A lelkészek, az ugynevezett stóljajövedelmük után, községi adóval meg nem terheltetők. — Ez értelemben határozott a belügyminiszter az 1878. évi 22., 690. sz. a. Szabadka város közönségéhez intézett következő rendeletében: „V. I. és társai róm. kath. segédlelkészek feltölyamodványának, melyben az ugynevezett stóljajövedelmük után rájuk kivetett községi adó lefizetése alól magukat, felmenteni kérik, helyt adok, mert: a stóljajövedelem is kétségtelenül a lelkészi hivatal után járó javadalomhoz tartozik, az 1871. évi XVIII. t. c. 124 §-a pedig, mely szerint a lelkészek, az illető egyházközségben viselt lelkészi hivataluk után élvezett jövedelmekre nézve a községi adó fizetése alól felmentendők, állandó és nem állandó lelkészi javadalom között különbséget nem tesz.”

Szabadkán egyik közelmúlt éjjel vakmerő tetesek lopódtak be öv. Wébel Ferencné házába. A három tolvaj már jól megszédte magát, midőn rajuk ütöttek s kettőt sikerült elfogniok.

Párbaj folyt le a szabadkai városligethn közelében Sz. V. és F. A. urak közt. Előbbi homlokán és kezén megsebesült. A párbajra kávéházi összeszólalkozás adott okot.

A budapesti országos kiállításra felküldendő szabadkai iparossegédek ellátási költségeinek fedezésére kibocsátott gyűjtő-ívek összesen 118 forint 60 kr. van aláírva. A szép példát örömmel konstatáljuk.

Vizbefulladás. Palicson Ivity Teréz, 18-20 éves fiatal varróleány, a száraz években birkauszatól szolgáló helyre ment fürödni és az árokba kerülve, belefullt. Az éppen arra szandolozó Vasváry Antal postafőnök mentési kísérlete meghiusult. Ez már második haláleset az idén Palicson.

A szabadkai városi hatóság, hír szerint, egy egész lovasezredet befogadó kaszárnya-építésen fáradozik.

A zombori állami gimnázium érem- és régiségtára részére újabb adományoztak: 1. Bernhard Szaniszló ur 2 drb ezüst pénzt, melyből az egyik I. Ferdinánd magyar király pénze 1545-ből, a másik Hamburg szab. városé 1765-ből; 2. Stauder Mihály ur 1 drb ezüst pénzt 1726-ból (VI. Károly), 2 drb rézpénzt 1800-ból (II. Ferenc), 1 drb rézpénzt 1851-ből (I. Ferenc József); 3. Tuna Agoston ur 1 drb érmet 1865. évi országgyűlés megnyitására; 4. Neukovits János ur 1 drb rézpénzt 1762-ből (M. Terézia), 1 drb rézpénzt 1790-ből (II. József); 5. Burgstaller József m. kir. honvéd törzsmester ur 1 drb ezüst pénzt 1874-ből (II. Lajos magyar király); 6. Spitzer Ferenc IV. o. tanuló 1 drb rézpénzt 1677-ből (János Ernő szászweimári herceg); 7. Fehér N. gőzhajózási kapitány ur Batina 1 drb római rézpénzt 337-361-ből (II. Constantin), 1 drb rézpénzt 1730-1754-ből (I. Mahmud török császár), 1 drb rézpénzt 1762-ből (M. Terézia), 4 drb rézpénzt 1800, 1807., 1812-ből (II. Ferenc), 1 drb rézpénzt 1848-ból (V. Ferdinánd magyar király). Fogadják a t. adományozók az igazgatóság meleg köszönetét. Radics György, igazgató.

Vasárnap a 10 órai misén Fehér Eulália k. a., Borsitzné és Adámné öngyásága Cerovini „Du Vivieur“ c. darabját énekeltek.

Már a múlt számban említett Nagy Róza kerítőmű udvarában — Szabadán — a nála történt motozás alkalmával három magzat csontvázára is akadtak.

A magy. kir. selyembűbő beváltó állomáson Apatinban az 1885. évben eszközölt gubó beváltás körül elért eredmény feltüntetésére közöljük a következő kimutatást: Apatin termelt összesen 1785 kiló 50 dekgr., kifizetett beváltási ár 1919 forint 51 kr. Baracska termelt 12170, kifiz. 132 forint 88 kr. Béreg termelt 10260, kifiz. 106 forint 88 kr. Bezdán termelt 171780, kifiz. 1784 forint 09 kr. Bogojeva termelt 17340, kifiz. 180 forint 99 kr. Brestovác termelt 169990, kifiz. 1793 forint 34 kr. Bikity termelt 11450, kifiz. 127 forint 95 kr. Csataalja termelt 116930, kifiz. 1250 forint 91 kr. Csonopla termelt 28040, kifiz. 297 forint 35 kr. Dautova termelt 5850, kifiz. 62 forint 29 kr. Doroszló termelt 49710, kifiz. 528 forint 62 kr. Gakova termelt 99110, kifiz. 1049 forint 88 kr. Gara termelt 10920, kifiz. 113 forint 82 kr. Gombos termelt 960, kifiz. 10 forint 68 kr. Katymár termelt 602—, kifiz. 649 forint 60 kr. Karavukova termelt 24260, kifiz. 261 forint 09 kr. Kerynya termelt 1515—, kifiz. 1613 forint 46 kr. Kunbaja termelt 6490, kifiz. 69 forint 55 kr. Kolluth termelt 60670, kifiz. 640 forint 26 kr. Kruselyva termelt 18980, kifiz. 196 forint 54 kr. Kupuzina termelt 6050, kifiz. 66 forint 44 kr. R. Militics termelt 126810, kifiz. 1344 forint 97 kr. N. Militics termelt 14270, kifiz. 149 forint 47 kr. Monostorszék termelt 41420, kifiz. 435 forint 65 kr. Ómorovica termelt 1610, kifiz. 17 forint 64 kr. Rigyica termelt 9130, kifiz. 97 forint 73 kr. Szántova termelt 6060, kifiz. 65 forint 30 kr. Szóna termelt 56920, kifiz. 607 forint 16 kr. Ósztapár termelt 206650, kifiz. 2181 forint 39 kr. Prigl.-Szt.-Iván termelt 126970, kifiz. 1331 forint 91 kr. Sztanisics termelt 172360, kifiz. 1849 forint 01 kr. Veprovác termelt 2840, kifiz. 30 forint 02 kr. Vaskút termelt 2410, kifiz. 26 forint 05 kr. Zombor termelt 370080, kifiz. 3907 forint 28 kr. Összesen termelt 23487 kiló 40 dekgr., kifizetett 24899 forint 71 kr. —

A szerb egyházi kongresszusba, szabályrendelet szerint, 25 egyházi és 50 világi tag választatik. Horvát- és Szlavonország 13 egyházi és 27 világi tagot küld a kongresszusra.

A budapesti kereskedelmi és iparkamra az érdekelt kereskedői és iparos köröket figyelmezteti, hogy a román kormány, tekintettel arra, hogy f. évi július hó 13-tól fogva Romániában azon államok irányában, melyek vele szerződéses viszonyban nem állanak, az általános vámterifa lépend élethez, elrendelte, hogy az említett határnaptól kezdve a szerződéses államokból, tehát az osztrák-magyar monarchiából érkező áruk is, származási bizonylatokkal kell, hogy el- láva legyenek. Ily származási bizonylatok vagy az indítás helyén a felrakodási kikötőben székelt román konzulátus vagy az indítás helyén levő politikai hatóság vagy végül a kiviteli vámvivatal főnöke által állíthatók ki.

Gyászhir. Fajdalomtól megtört szívvel jelentjük rokonaink- s ismerőseinknek övegy Pávlovits Jánosné szül. Grujits Dafina felejtetheti jó édes anyánk, illetve anyósunk és nagyanyánknak folyó évi július hó 23-án délután 2¹/₄ órakor, életének 69-ik évében, hosszas betegség után történt gyászos kimúltát. A drága halott földi maradványai f. évi július hó 25-én délelőtti 10 órakor fognak a gör. kel. egyház szertartásai szerint a szt. Györgyről nevezett szerb templomban beszenteltetni s innen a nagy szerb sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. — Zomborban, 1885. évi július hó 24-én. Áldott és örök legyen emléke! Gyermekei: Gajcsinovits Amália, Pávlovits Izidor, dr. Pávlovits Simon, dr. Pávlovits Jenő, Nikolits Zsófia, Pávlovits Olga. Vejei: Petrovits György, Nikolits Simon. Menyei: Laura sz. Sculteyti, Anna sz. Bikár, Olga sz. Kolarits. Unokái: Pávlovits János, Petrovits Katinka, Anna, Döme, Pávlovits Fedor, Theodora, Ozren, Eugenia.

Vulicsevics Szvetiszlav, volt gimnazista temetésén, volt pályatársai felekezeti különbség nélkül vettek részt s az elhunytak ravatalára a számos többiek mellé díszes koszorút helyeztek. Megható volt látni, midőn a különféle vallásfelekezeti pályatársak a díszes koporsót gyászkozsira tették és mintegy a jövő nemzedék szellemének előképül szolgálván, megmutatták, mint fog az embereket mozgató sok apró érdek felolvasni és amalagimizálni az általános humanizmus léleknevelő hevében.

Radegundban emléket emeltek a magyarok hazájok iránt való ragaszkodásuk és szeretetük bizonyítására. A „Magyar bére“nek nevezett hely fel-

avatása f. hó 20-án történt meg nagy közönség jelenlétében, hol Bende Imre ujvidéki apát-plébános és országgy. képviselő szép beszédet mondott.

Lótenyésztők figyelmébe. A hivatalos lap közli a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak a lótenyésztőkhez intézett azon figyelmeztetését, miszerint azok, kik az állami méntelepekből mánoivat bérelni óhajtanak, ebbeli szándékukat legkésőbb október hó 1-ig jelentésük be az illető méntelep-parancsnoksághoz, mivel e határidő elmúlásztása után a jelentkezések figyelembe vételni nem fognak

Prigl.-Szt.-Iván, 1885. júl. 25.

A múlt számban már egy pár szóval említve volt azon megrendítő szerencsétlenség, mely közönségünk napok óta izgalomban tartja.

A részvét az egész környéken oly nagy, hogy szükségesnek tartjuk az esetet bővebben is tudomásra hozni, minthogy már több oldalról is kérdések intézettek egyesekhez.

E hó 22-én éjjeli fél 12 órakor gyuladt ki, valószínűleg a kéményből vagy hamuból, a Szemző főcs ház melletti iskolaépület. A tűz a nádtetőn gyorsan terjedt, olyannyira, hogy mire a szomszédok az utcára eső lakásban alvó Dörner családot felkeltették, az égő nád már lefelé kezdett hullani.

A hátul lakó Jancsó tanítónőre alig gondolt valaki, a kapu zárva volt, a szomszédok saját házukhoz siettek.

Dörner neje rögtön az ablakon át az utcára menekült kis gyermekével, míg férje iratokat s egyéb értékes dolgokat iparkodott menteni. Körülbelül 10 pernyi bent tartózkodás után kiugrott az ablakon s az égő nádon átgázolva s kétszer elbukva benne, súlyos égési sebeket kapott, melyek következtében a járásrovs gyors segélye dacára 15 órai szenvedés után meghalt.

A szomszédok lármájára összefutó nép Jancsóékhoz már nem férhetett.

Az egész udvar félszerekkel s istállókkal volt körülréplítve, a szomszédházon is kigyuladt a nád, az egész egy lánggá esapott össze.

Jancsóék kétségbeesett végső pereiről semmi bizonyosat tudni nem lehet. A kisasszonyt a kút mellett a pocsolyában fekvé találták szénne égvé, a cseléd a szomszéd falához támaszkodva teljesen megélt.

A tanítónő beteg anyját az ágyban fekvé, 80 éves nagynénjét az asztalra borulva megfulva találták, égési sebek nélkül. Talán segítségére vártak, menekülni a lehulló égő nád miatt alig lehetett volna; különben is gyöngye nők lévén, lélekjelenlétüket csakhamar elvesztették. A tűz rögtön átesapott a szomszéd házra s onnét egy asztalos faraktárába, mely még harmadnap is lángolt. A Szemző-féle ház csak kapuja s az istállófedél sarka égett meg.

Az oltásnál s a szobában lévő holmik megmentésénél az intelligencia nagyban résztvett, a parasztság elcsüggedt csakhamar.

Biztosítva csak a faraktár nem volt, de a legnagyobb veszteség az öt emberélet.

A megegyeztet, különösen tanítói körökben, ismert s kedvelt Dörnerre még sokáig fognak visszaemlékezni gyászó barátai s ismerősei, kik nagy számban jelentek meg temetésén, melyben az apatini datárda számos tagja is részt vett.

Rauschenberger Adolf,
technikus.

A limitáció.

Azt mondotta nemrég egyik hazai hírnevesebb írónk, hogy hazánk az indítványok hazája. Nem tudom, mi indította az irodalmi kapacitást e nyilatkozatra, de alighanem iróniából mondotta a fenebbi szavakat, mert mai nap csakugyan boldog-boldogtalan indítványoz.

Es mégis szerintem jobb indítványozni, mint nem, mert a sok indítvány között találkozik olyan is, melyet szívesen fölkarolnak mindannyian; — jobb a lutrira valamikor tenni, mint soha; aki soha sem tesz, sokkal esztelenebbül cselekszik, mint aki mindig rakja, mert aki nem tesz, még nem is remélhet.

Ez, amit én most írok, nem akar indítvány lenni, hanem csak a figyelemre való felhívás és talán ez a felhívás sem látott volna világot, ha véletlenül ebben a kolerás időben az egész világ nem ír és nem beszél a közrendészetéről és a köztisztaságról; — ez a két dolog pedig nagyon összefügg egymással, mert ha volna rend, nem lenne a kifli meg a zsemlye oly piaci mint a gömböc; nem lenne olyan fekete lisztből gyurva, mely túltesz a község feketeségén és nem lenne ára olyan kiszámíthatatlan aránytalanságban a buzálszt folyó árával; és ha volna felügyelet a tisztaságra, különösen ami a pékeket illeti, nem lenne csaknem minden kifli- vagy zsemlyében valami olyanféle fel- található, ami az embert a bogarak osztályára emlékezteti; ha lehetett a Bach-korszak alatt a péksütemények és mészárosok húskáit limitálni, miért nem lehetne most? — és hogy lehet, ezt megmutatta, Nagyvárad szab. kir. város tanácsa, a midőn az alább közölt szabályrendelet megalkotta, mely szabályrendeletet a jelesen szerkesztett „Magyar Közigazgatás“ után közölni, most, midőn a sütőipar körüli visszaélések meggátolásáról legtöbb törvényhatóság gondoskodik és a sütőipart szabályozni igyekeznek, talán nem lesz felesleges.

Magya a szabályrendelet, mely összesen csak 7 §-ból áll, a következőket mondja:

„Szabályrendelet a péksütemények nagysága, mennyisége, sulya és elárúsítása tárgyában:

1. §. Minden pék- vagy sütőiparos köteleztetik: minden tekintetben a tisztaságot és rendet, úgy az ezen szabályrendeletben foglalt határozmányokat pontosan és szigoruan megtartani.

2. §. Ugy kisebb, valamint nagyobb eladásoknál a sütemények darabonkint friss állapotban csakis két krajcárjával árusíthatók el a pékek és azok bevásárlói által.

Nagyobb mennyiségű bevásárlás esetén a pékek fel vannak jogosítva, süteményeket a szatócsok, kereskedők, vendéglősök, kávéház- és kávémérés-tulajdonosok, szóval a nyílt üzlettel bírók részére, közösen

meghatározandó százalékos kedvezményi árban kiszolgáltatni.

3. §. Zsemlye süteményekhez 6 os számú lisztből barnább vagy gyengébb minőségű nem használható; ha a lisztáraknál szokásos árhullámzásoknál fogva 15%-nyi áremelkedés állna be, jogukban áll az összes pékiparosoknak a városi kapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóságnál az árszabály megváltoztatását kérelmezni; viszont a lisztárak csökkenésénél a szükséges intézkedések megtétele végett a hatóság hívja össze a pékiparosokat.

Egy-egy zsemlye átlagos és minimál súlya 8 dekagrammban állapították meg.

A kifli-sütemény darabonkénti minimál súlya 5 dekagrammban állapították meg; — a kifli-süteményhez 4-es számú lisztből barnább vagy gyengébb minőségű nem használható. A kifli-süteményhez legalább is 1% vajot és 2% tejet kell használni, vizet használni tilos.

4. §. A reggeli sütemény, t. i. a zsemlye és kifli, előre tett megrendelés folytán a házhoz is vihető és szállítható; a házalászerű elárúsítás azonban általánosan szigorúan tiltatik.

Minden pékiparos fel van jogosítva az üzlet helyiségében alkalmazottakon felül — a süteményeknek a helybeli kis vagy nagy piacon leendő elárúsítására általában egy — heti és országos vásárokon két — elárúsítót, de csakis meghatározott és a városi kapitányi hivatal által kijelölendő állandó helyen tartani.

5. §. A helybeli nagy és kis piacon a 2. §-ban megállapított árszabályzat megtartása mellett, az elárúsítás csakis áruaszatlon gyakorolható; a pékiparos nevet vagy cégét jelző tábla ezen áruaszatlonnál mulhatlanul kifüggesztendő. A megbízott elárúsító megmosakodni, tisztán, csinosan, szóval kifüggesztés nélkül tartozik lenni.

6. §. Az illető pékiparos, ha a 3. §-ban előírt minőségnek megfelel, az egyszer már eladott süteményt visszavenni nem köteles.

7. §. Jelen szabályrendelet áthágói a városi szegényalap javára fordítandó, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra átváltotatandó 2—50 frtjig terjedő pénzbüntetéssel sújtandók.

A jelen helyes alapelvekre fektetett szabályrendelet közzététele által eléget véltünk tenni levelezői tisztünknek. *S. I.*

A gazdakongresszus szabályzata.

1. A kongresszus Budapesten fog megnyitni a f. évi október hó 3-án d. e. 9 órakor és legfőleg 3 napig fog tartani.

2. A kongresszus az országos kiállítás hangversenyterében leendő megtartva.

3. A kongresszust a végrehajtó bizottság elnöke gróf Károlyi Sándor fogja megnyitni.

4. A kongresszusnak 3 elnöke lesz. A tárgyalásokat gróf Károlyi Sándor és gróf Dessewffy Aurel társelnökök fogják vezetni. A harmadik elnököt a külföldi tagok közül választandja a kongresszus.

5. A kongresszus irodája: az országos gazdasági egyesület irodája. Budapest. (Köztelek). A kongresszus megnyitja előtt 2 nappal a kiállítás igazgatósági épületében. A kongresszus titkára Ordódy Lajos az országos gazd. egyesület főtitkára. Egy második titkári hely esetleg egy külföldi tagnak tartatik fenn.

6. A helyek a bel- és külföldi egyletek kiküldöttjei és a meghívottak részére föl leendnek tartva.

7. A kongresszus 2 kérdést veendő tárgyalás alá. E kérdéseket a szakeladók kidolgozván, munkálatuk három, u. m. magyar, német és francia nyelven leendő kinyomtatva, s a résztvevőknek a kongresszus megtartása előtt jóval előbb előleges tanulmányozás végett megküldve.

8. A két tárgyalásra kitűzött kérdés egymásután lesz discussió alá véve. Az első kérdést a gazdasági, a másodikat a hitelügy fogja képezni.

9. A tárgyalási nyelv a magyaron kívül a német és francia. A résztvevők e nyelvek bármelyikén szólhatnak fel. A megállapodásokat az elnökök a szükséghez képest 3 nyelven hirdetik ki. A gyorsíróilag felvett jegyzőkönyv magyar nyelven fog vezetettetni. Idegen nyelven tett felszólalások magyar nyelven fognak a jegyzőkönyvben helyet nyerni.

10. Vallási és politikai vitaközások ki vannak zárva.

11. A szónokok a kongresszus titkáránál jegyzik magukat a szólásra elő; legfőleg egy félórát beszélhetnek, hacsak a kongresszus másként nem határoz.

A szónokok szorosán a tárgyhoz tartásuk magukat.

12. A bel- és külföldi sajtó képviselők számára a helyek a teremben föl lesznek tartva.

13. A végrehajtó bizottság a kongresszus tárgyalásáról jelentést fog kiadni és pedig magyar nyelven egész terjedelemben lesz kinyomtatva a gyorsíróilag felvett jegyzőkönyv. A német és francia kiadványok tartalmu kivonatokat jelennek meg.

14. A kongresszus belföldi tagjai 6 frt részvételi díjat fizetnek. Jelentkezniök a részvételre a kongresszus titkáránál kell, ki is a részvételi díj lefizetése után a jelentkezéseket a szükséges instrukciókkal ellátja.

15. A kongresszus tagjai a következőkben részesülnek: 1. A magyar és osztrák vasúton tetemes viteldíj-engedélyben részesülnek. A díj engedmény nagysága kellő időben közöltetni fog. 2. Díjmentesen léphetnek be a kongresszus tartama alatt a kiállítás területére. 3. Díjmentesen kapják meg a kongresszus kiadványait és 4. Gondoskodva lesz arról, hogy egy nevezetesebb magyar gazdaságot megszemelelhessenek.

A végrehajtó bizottság:

Gróf Károlyi Sándor, elnök.

A tagok:

Gróf Dessewffy Aurel, a szövetségbe lépett gazdasági egyletek elnöke stb.

Korizmicz László, az orsz. gazdasági egyesület alelnöke, orsz. képe. stb.

Emich Gusztáv, országgyűlési képviselő.

Dr. Gaál Jenő, országgyűlési képviselő.

György Endre, országgyűlési képviselő.

Kerkapoly Károly, egyetemi tanár, földbirtokos.

Koppány Géza, földbirtokos.

Bakovszky István, országgyűlési képviselő.

Ordódy Lajos, az országos gazdasági egyesület főtitkára.

A MAGAS TÁTRÁBAN.

VIRTER KÁROLY-TÓL.

A csorbai és poprádi tóhoz.

A fürdőidény alatt a változó időjárás többször tette próbára a tátrafüredi fürdővendégek türelmét.

A hőmérő oszlopa reggelint nem egyszer szállt le a fagypontra. Gyakrabban esett reggeli első tekintetünk az ormok hópalástjára. Két-három napos ködök s esők tartottak bennünket fogva s az otthonmaradás unalmaira utaltak.

A kisebb-nagyobb kirándulásokat az időjárás szeszélyéhez kellett alkalmaznunk s a tervezettüket gyakrabban módosítani vagy be is kellett szüntetni. Derült reggeleken hirtelen határoztunk el valamely partiet, s azt legott foganatba is vettük.

Junius 21-én eltakarodtak az utolsó felhők, melyeket annyi ideig tartottak fogva a Tátrának égbenyuló sziklafogai, s 22-én felségesen szép reggelre virradtunk. A nap melegebb sugaraiban jól esett sűtkérezni hidegvíz-kurán átesett didergő testünknek.

Az elhatározást tett követte, s negyedóra múlva nyeregben voltunk már. Férfi-társaságunk hat tagból állott. Mellettünk három vezető baktatott, ezek között egyik még csak gyermek, de annál hosszabb „füligiáb” ember volt a másik.

Alig hagytuk el Ó-Tátrafüredet, alig gyűjtöttük meg szivarjainkat, vezetőink már is a borralalót kezdtek nem csak emlegetni, de követelni is, sőt közülük az egyik fűrt fejü kamasznak annyira ment szemtelensége, hogy már előre akarta tudni, mennyit kap. Milyen nagy mégis a különbség a svájci s tátrai vezetők között! Elmondtam társaimnak, hogy egész Svájcban keresztül utaztam, de a borralalót ott emlegetni sem hallottam, annál kevesebb követelni; pedig azok a hosszan tartó hegyi turok mégis csak nagyobb szerepek, s ott inkább a vezetőkre vagyunk utalva.

Sűrű fenyveserdők ösvényein haladtunk. A ragyogó nap szerzeteskedés-ló gyermekei, a fényes sugarak, áttörtek a haragoszöld lombokon s bevilágították a tisztásokat.

Lovaink átgázolták a felkai s batizfalvi vizet, vezetőink pedig a vad patakok összehordott nagyobb kődarabjain ugrálva jöttek át. Ezt a gimnasztikai gyakorlatot nekem is meg kellett tanulnom Svájcban, de most jobb volt annak nézése, mint megselekvése.

A gerlachfalvi csúcs egyik lankján szép kilátást élveztünk.

Tovább átléptük a Poprádot is. Ez az egyedüli folyóvíz, mely a honbun eredvén, ahhoz hű len lesz, átlépi a haza határát s más folyamrendszerhez szegődik. Ha a Poprádot keze volna, kezét adhatna a horvátoknak a hálátlanságban. Ebédre a tátrai Kárpátok déli oldalának legnagyobb távánál, a csorbai tónál voltunk, melyet a Kárpátok gyöngyének is szoktak nevezni. Verseng tehát a tövidék Tátrafüreddel a „gyöngy” elnevezés miatt. En a csorbai tónak adnám Eris almáját. Ötven holdnyi felületre a Kárpátok déli oldalának legnagyobb távára teszi. Tiszta vízében a Tátra csúcsainak árnya szeret fürdeni.

A tó firkádozó halai, a pisztrángok, nyíunket csiklandozzák, maga a gyöngyítő pedig szemünket gyönyörködtette szép változatokkal.

Ebéd után esónakba ültünk és sétakocsizást tettünk a tavon; 1371 méter magasságban, ez sem utolsó mulatság.

Innét a Fekete-tengerig, hova tavunk vize folyik, messze van, de gyorsabb szárnya van a képzeletnek, gondolatnak.

Lábunk alatt láttuk a városokat, falvakat, országokat s népeket, mikor a tisztább felső régióban töltöttük kedvünket.

A tó szépségét nagyban emelte a reá lesütő nap, melynek sugarai a tónak minden legkisebb zugolyát bevilágították, megvilágosították.

Svájci és nem svájci stilben épült villák, fürdőházak emelik köröskörül a partok regényességét.

Indítványt tettem társaimnak, maradjunk ma itt, töltsük a csendes tóparton az estét: de megbuktam. Nem gyakorolt rájuk marasztaló hatást sem indítványom, sem a gyönyörű tövidék. Mondtam is nekik, hogy csak futoncok, s nem turisták.

Lovainkat elhagyva s vezetőinknek légyottot tűzve ki, másik vezetővel innét gyalog mentünk a poprádi tóhoz, a soha kellőképen nem magaslatlható, regényesen szép fekvésű, buja növényzetű menguszfalvi völgyön keresztül.

Szeret Isten bennünket mégis, jó napot ad. Két órai elég társító helylyl-közzelel neszfogó pázsitokon is keresztül vezető út után szemünk előtt feküdt a gömbölyded alaku, sziklák által határolt kedves kinézésű tavaeska, a poprádi tó, 1517 méter magasságban.

Ha valamely közelebbi magaslatról néztük a tó világosabb zöld széléit s haragos sötétebb színű közepét, mely mélységét jelz, úgy tűnt fel csakugyan a tavaeska, mint egy — szem Gyönyörű tenger-szen is ez. Fürgé pisztrángok csillámlóva uszkálnak kifolyásánál.

Megnéztük erről, megnéztük arról a pontról a kies tövidéket, csak hogy melyekben vésődjék képe emlékeztünkbe.

Szépek a sájei s olaszországi hegyi tavak nagyszerűségükben, de nagyon kedvesek a tátrai tengerszemek, kiesinségükben. A távol képeit elmosta a közel szimfonikus látványa.

Fáradt testünk a tóparti Mailath-kunyhóban talált pihenőt, éhes gyomrunk is ugyanott talált — jó oszonnát. Néhány pisztráng lett az áldozat.

A hazatérésre gondoltunk ezután. Kár, hogy előbb nem gondoltunk rá. Vezetőink elunván a várokozást, elénk jöttek a lovakkal s éppen ez volt a hiba. Ók az új uton jöttek elénk, azon vélték bennünket megtalálni, míg mi a régi rövidebb uton jöttünk, s így egymással nem találkoztunk, beállt a késelelem.

Az első pihenőig együtt is maradt társaságunk.

Mi ketten rövid időre bementünk egy utmellelti tejesházba, hogy egy pohár kárpátvidéki szolid italt hőrpintsünk fel, de ezalatt társaink sebbel-lobbal tovább iramodtak. Az alig pár pernyi késedelmünk elég volt arra, hogy egymást elveszítsük, össze-vissza utakon ez pedig annál nagyobb baj, mert beállt az öreg este és a holdvilág még nem jött fel.

A ki valaha erdőben éjnek idején sötétben botorkált, képzelni fogja magának kellemetlen helyzetünket.

Nagy a Tátra veszedelme, midőn fenyői nyugalmas éjszakát ülnek. A nappal is sötét fenyves erdők az éj korom színét öltötték magukra. A szem felmondta a szolgálatot s mi lovainkra bíztuk magunkat; azok lettek a kalauzaink, a vezetőké is, de a sors könyvében az volt írva, hogy eltévedjünk, mi nappal is könnyen megtörténhetik e reneteg erdőségben. Egy zúgó vadvízhez értünk. A hegyi ösvényeken való járásra még teljesen nem idomított hátsóm első lábával a vízben kezd kapálni, jelezvén, hogy neki sem tetszik már ez a multság, nem akart tovább menni. Az ösvérek csökönőségét jól ismerem svájci hegyi turjamból, de ezeket értem, lévén ők a csökönős szamarakkal egy atyafiságban. De az én nyergesemről, melyet egész nap simogattam, mégsem tettem fel azt, hogy akkor, mikor legnagyobb szükségem lesz reá, hátsó lábaira áll s engem cserben hagy, vagy mondjak el úgy, a hogy volt: levét. Pedig úgy tett; mégis azt köszönöm neki, hogy nem vetett a közeli hideg vízbe, melyen ezután átfutott. Talán ezt is megtette volna, ha tudja, hogy hidropata vagyok.

Mikor összeszedtem magamat, első gondom volt a rendesül jobban kinyitni a számat, társam s a vezető után kiáltani. A másik ló könyörült meg azután rajtam, melyet értem áthozott a vezető.

Lábamon, kezemen, fejemen baj nem esvén, a miről az ijedség után meggyőződtem, gyalog mentem tovább, a kis karaván utolsójának maradvá.

Elfogyott már az utolsó gyufaszál is, melylyel világhatunk volna ott, hol vezetőink sem ismerték ki magukat. Ezek tanácsára leszállt társam is lováról, mert csak egy van még — mondák a vezetők — a mi megszabadíthat bennünket. — Nos? — Ha a lovakra mi ülünk s szabljukat szabadon eresztjük.

Egyik borzasztóság következett aztán a másik után, Mi ketten a lovak lépteit után ballagtunk, inkább botorkáltunk, s vasvégű hosszú botjainkkal tapogatóztunk elől. És azok a máskor olyan fényes csillagok is ma, mintha valamennyien behunyták volna szemüket. Ezek sem kalauzoltak bennünket. Ha a lovak tova siettek vagy szivárgó vizek állták utunkat, kiabáltunk a vezetők után, ezek feleltek, mi a hang után mentünk, s így ment ez órák hosszan át. Ók sem tudták, hol vagyunk s merre járunk, mi pedig annyit sejtettünk, hogy veszedelemben vagyunk. Hátha elhagy erünk? utban talál a hajnal hidege? Hátha medvével akad kalandunk? Holmi nou putarem mindig tekintetbe vehető.

Ha megálltunk, halotti csend volt bennünket körül, és ez a csend oly félelem és vérkergető volt. A képzelet is sok sötét képet alkotott. Türelmetlenkedtünk s töp-enkedtünk, de mindez nem használt semmit. Végre megadtuk magunkat a sorsnak, s a hajnaltól vártuk utbaigazítást.

De nem időzök tovább ennél a kellemetlen esetenél. Ez volt hosszú árnya a ma látott képekenk.

Kolombuszszzerű öröm fogott el bennünket, mikor a végevárhatlan ut végén, a másnapra virradó éj sötétében az első lámpa világát megpillantottuk Új-Tátrafüreden.

Mikor az órára néztünk, ez éjjel után csak 10 percet mutatott. Bajban az idő lassan mulik.

Vándorbotomat letettem. Magam sem tudom, mikor veszem fel ismét.

Mi lesz?

Mi lesz az én egész életem?

Teljesül-e, mit reméltem?

Biz ha így tart még sokáig,

Kevés remény, mi beválik.

Nem bánom, ha elvesz minden,

Csak szerelmem, csak a hír nem!

A dicsőség és szerelem

Kísérjen át életemen

Mert ezekre vágyik lelkem,

Mert ezekben telhetetlen.

Óh de hányszor megsebeztek,

S nem lehetek még se vesztég.

Egy halott vágy, egy sírhalom,

Minden szavam, minden dalom,

Be se földtem jól a hantot,

Uj remény, uj vágy fogant ott.

S így hír nélkül, szeretetlen

Ha mind egyig eltemettem . . .

Én maradok utójára,

Senki ember bánatjára.

Völgyi Gusztáv.

Felolós szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

